

ภาคบ้าย

“ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บและการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร”
โดย คณะกรรมการกำกับการดำเนินโครงการศึกษาและพัฒนาประมวลรัษฎากร
ดำเนินรายการโดย รองศาสตราจารย์ ทัชชมัย ฤกษ์สุต

คุณอวยพร ตันละมัย บริษัท ดีลรอยท์ ทูช โธมัทสு ไชยยศ ที่ปรึกษา จำกัด

การเขียนกฎหมายให้ง่าย ตัวแม่บทควรพยายามเขียนให้สั้นและกระชับ เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ โดยดูว่าธุรกิจทั่วไปจัดเก็บอย่างไร ดูได้จากหลักการบัญชี มีคดีการไปกู้ยืมเงิน เงินต้น ๒,๐๐๐ ล้าน ดอกเบี้ย ๔,๐๐๐ ล้าน กรมสรรพากรกำหนดให้บันทึกจ่ายดอกเบี้ยครั้งเดียวในปีที่ ๑๐ จำนวน ๒,๐๐๐ ล้าน เป็นกรณีที่เป็นไปไม่ได้ หลักง่ายคือ ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายมาตรา ๑๕ ว่าการคำนวณกำไรสุทธิให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ส่วนเงินบริจาค หนี้สูญหรือสิ่งอื่นใดที่กรมสรรพากรไม่ยากให้คำนวณเป็นรายจ่าย จึงไปบัญญัติเป็นกฎกระทรวง จะทำให้อ่านประมวลรัษฎากรง่ายกว่าเดิม การบริหารจัดการภาษีอากร มีปัญหาเรื่องการตีความกฎหมาย มีการตีความกลับไปมาหลายครั้ง การตีความกฎหมาย ออกประกาศคำสั่งที่ออกมากลับหลักการเดิม ควรประกาศให้ทราบโดยชัดเจนทั่วกัน

ปัญหาการตีความของกรมสรรพากรกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ตรงกัน เช่น ระหว่างกรมสรรพากรกับ BOI หากมี ๒ โครงการ อีกโครงการขาดทุน อีกโครงการกำไร กรมสรรพากรกำหนดว่าต้องนำทั้งสองโครงการมารวมกันคำนวณว่ากำไรหรือขาดทุน แต่ BOI บอกว่าให้คำนวณแยกโครงการกัน การตีความเรื่องการเก็บภาษีควรเป็นหน้าที่ของใคร

การจัดเก็บภาษีให้ง่าย ไม่ควรคำนึงเฉพาะแต่ว่าเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ดังเช่น กรณีการรับจ้าง หรือการผลิต กรณีเจ้าของโรงงานผลิตของขาย ต่อมา มีการตีความว่าเป็นการรับจ้างทำของ แต่ในแง่ธุรกิจ การรับจ้างผลิตสินค้าและการผลิตสินค้าขาย ไม่ต่างกัน กรมสรรพากรกำหนดว่า ให้พิจารณาว่าเขาเคยผลิตสินค้าขายมาก่อนหรือไม่ ถ้าเคยก็มีใช้รับจ้าง หรือเรื่องธุรกิจขนส่งขยายกิจการเป็นธุรกิจโลจิสติก กรมสรรพากรวางหลักว่าธุรกิจโลจิสติกเป็นบริการทั้งหมด กรมสรรพากรวางแนวว่า หากมีการประกอบธุรกิจขนส่งเป็นปรกติธุระและสามารถแยกบริการต่างหาก ส่วนขนส่งให้หักภาษีได้ ๑% ส่วนบริการหักภาษีได้ ๓% หากไม่ได้ประกอบธุรกิจขนส่งเป็นปรกติธุระ ให้หัก ๓% แต่คู่สัญญาไม่อาจทราบได้ว่า อีกฝ่ายประกอบธุรกิจอย่างไรเป็นปรกติธุระ และหากหักภาษีขาดไปผู้หักจะเกิดปัญหาภายหลัง

เงินได้จากการขายหุ้น กฎหมายเก่าไม่มีเรื่องหน่วยลงทุน มาตรา ๔๐(๔) จึงตีความว่าเป็นหุ้น ต่อมา มีกฎหมายกองทุนขึ้นมาหลายประเภทกรมสรรพากรตีความว่า Capital Gains เหล่านั้นเป็นเงินได้จากการประกอบธุรกิจ มาตรา ๔๐(๘) จึงเก็บภาษีต่างจาก มาตรา ๔๐(๔) เคยมีการออกกฎหรือประกาศกรมสรรพากร เรื่องกำไรจากการขายหน่วยลงทุน เป็นเงินได้จาก

มาตรา ๔๐(๘) กรมสรรพากรตีความว่าเป็นบริการ โดยตีความว่า อะไรก็ตามที่เป็นเงินได้ตาม
มาตรา ๔๐(๘) เป็นกำไรจากบริการ บริการคืออะไรก็ตามที่มีใช้การซื้อขายความไม่เป็นธรรมใน
การเสียภาษี กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ได้รับยกเว้นภาษีทุกประการ แต่หากผู้อื่นที่ทำธุรกิจ
ประเภทเดียวกัน แต่ไม่ได้รับยกเว้นภาษีในส่วนนี้ แม้จะมีการแก้ไขกฎหมายให้ดี แต่ยังคงมี
ปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ ได้แก่ ปัญหาการตีความของกรมสรรพากร ตีความกฎหมายขัดกันเอง
หลายฉบับ